

Monitor schoolloopbanen voortgezet onderwijs

Factsheet november 2017

Twee derde van de middelbare scholieren in Amsterdam heeft een succesvolle schoolloopbaan. Dat wil zeggen dat zij een diploma halen op hetzelfde niveau als het basisschooladvies of op een hoger niveau, eventueel met een jaar vertraging. Tussen de basisschooladviezen zien we verschillen in succes, zo hebben leerlingen met basisschooladvies vmbo-t en havo de minst succesvolle schoolloopbanen. Dit blijkt uit een onderzoek dat OIS uitvoerde in opdracht van Onderwijs, Jeugd en Zorg van de gemeente Amsterdam.

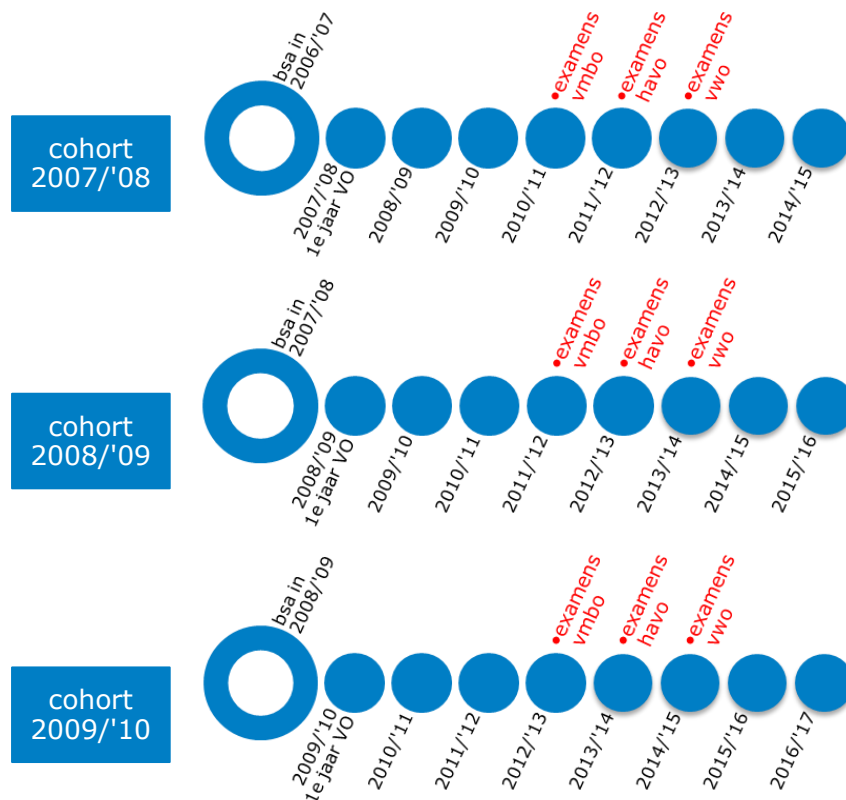
Deze factsheet toont op een beknopte manier de ontwikkeling van de schoolloopbanen. De vraag die centraal staat in deze monitor¹ is:

Hoe succesvol zijn de schoolloopbanen van de Amsterdamse jongeren op Amsterdamse middelbare scholen, en hoe ontwikkelt dit zich in de tijd?

OIS voert het schoolloopbanen-onderzoek elke twee jaar uit, de eerste versie verscheen in [2013](#) en de tweede versie in [2015](#).

Binnen dit onderzoek wordt gekeken naar het diploma dat leerlingen haalden op de middelbare school, ten opzichte van het basisschooladvies dat ze ontvingen in groep acht van de basisschool.

Figuur 1 Cohorten 2007/'08, 2008/'09 en 2009/'10, tot in het achtste schooljaar

Er zijn gegevens beschikbaar over schoolloopbanen van leerlingen die in schooljaar 2007/'08 en in latere schooljaren zijn begonnen in het voortgezet onderwijs (VO). Nu kunnen we de leerlingen van drie cohorten volgen tot in het achtste schooljaar. Cohort 2009/'10 vormt het basiscohort in dit onderzoek, omdat dit de meest recente schoolloopbaangegevens bevat.

Twee derde van de leerlingen heeft succesvolle schoolloopbaan

Van de leerlingen die in schooljaar 2009/'10 zijn gestart in het Amsterdamse VO heeft 88% een diploma behaald. Volgens de definitie van de gemeente Amsterdam heeft 65% van de leerlingen een succesvolle schoolloopbaan, namelijk een diploma op of boven het niveau van het basisschooladvies met maximaal 1 jaar vertraging. Vier van de tien leerlingen (41%) hebben een diploma gehaald op het niveau dat geadviseerd was, binnen de tijd die daarvoor staat. Dit is dus in vier jaar voor vmbo (examen in schooljaar 2012/'13), in vijf jaar voor havo (examen in schooljaar 2013/'14) en in zes jaar voor vwo (examen in schooljaar 2014/'15). Vijftien procent blijft een keer zitten, maar haalt wel een diploma op het geadviseerde niveau en 9% stroomt op (eventueel met een jaar vertraging). Daarnaast haalt 23% van de leerlingen een diploma op een lager niveau en heeft 8%ⁱⁱ (nog) geen diploma gehaald in Amsterdam.

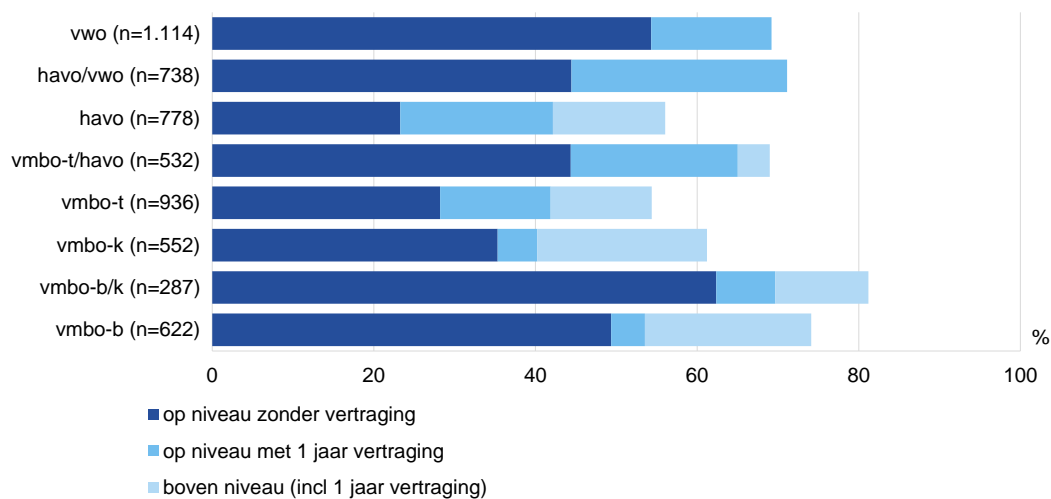
Als eindpunt geldt het hoogst behaalde diploma binnen het VO of (als er geen diploma op het VO is behaald) het eerste diploma dat is behaald op het mbo. Als een leerling bijvoorbeeld eerst een vmbo-t diploma behaald heeft en hierna opstroomt naar havo en daar ook een diploma behaalt, dan telt het havo diploma als eindpunt. Er wordt dus geen onderscheid gemaakt tussen opstroom zonder het tussentijds behalen van een diploma, en opstroom na het behalen van een diploma.

Vmbo-t en havo minst succesvol

Vergeleken met de andere basisschooladviezen hebben leerlingen met basisschooladvies vmbo-t en havo minder vaak een succesvolle schoolloopbaan, namelijk vmbo-t 54% en havo 56%. De leerlingen met advies vmbo-b (74%) en vwo (69%) hebben juist vaak een succesvolle schoolloopbaan. Bij leerlingen met basisschooladvies havo ligt vooral het aandeel leerlingen dat het havo diploma behaalt binnen vijf jaar met 23% erg laag.

Leerlingen met basisschooladvies vmbo-b/k hebben de meest succesvolle schoolloopbaan (81%). Deze leerlingen halen het vaakst een diploma op het geadviseerde niveau binnen de tijd die ervoor staat. Dit kan zowel op niveau vmbo-b als op vmbo-k zijn. Natuurlijk is de kans groter om een diploma op het geadviseerde niveau te halen als een leerling een dubbel basisschooladvies heeft gekregen, zoals het basisschooladvies vmbo-b/k. Maar ook vergeleken met de andere dubbeladviezen (vmbo-t/havo, havo/vwo, beide 44%) heeft een groter deel van de leerlingen met basisschooladvies vmbo-b/k (62%) een diploma op het geadviseerde niveau gehaald zonder vertraging.

Figuur 2 Behaalde diploma's van leerlingen gestart in het VO in 2009/'10, gevolgd tot in het achtste schooljaar, ten opzichte van bsa

* Bij leerlingen op vwo geldt dat een deel van hen nog op de middelbare school zit in het achtste schooljaar. De leerlingen die twee keer zijn blijven zitten op vwo, zitten in de achtste klas van het vwo.

Ontwikkelingen

Nu we voor het eerst drie cohorten met elkaar kunnen vergelijken is het mogelijk om te bekijken of er ontwikkelingen zijn door de tijd.

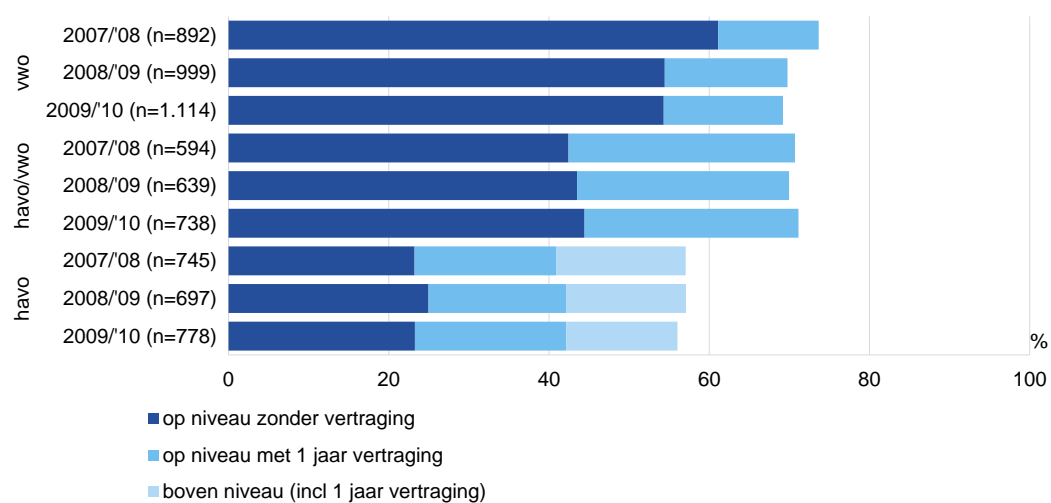
Opstroom neemt bij verschillende basisschooladviezen af

Bij verschillende basisschooladviezen neemt het aandeel leerlingen dat een diploma boven het geadviseerde niveau haalt af: bij havo van 16% in cohort 2007/'08 tot 14% 2009/'10, bij vmbo-t van 15% tot 13%, en bij vmbo-b van 28% tot 21%. Bij havo en vmbo-t zien we deze ontwikkeling met name op brede scholengemeenschappen: bij havo nam de opstroom af van 15% in cohort 2007/'08 tot 12% in 2009/'10, bij vmbo-t van 17% tot 14%. Bij vmbo-b zien we de ontwikkeling zowel bij smalle vmbo scholen (van 27% tot 17%), als bij brede vmbo scholen (van 28% tot 22%). Naast de afname van de mate van opstroom zijn er nog andere ontwikkelingen die per basisschooladvies besproken worden.

Havo/vwo: bij dubbeladvies toenemend aandeel leerlingen zonder vertraging

Bij het basisschooladvies vwo is er een duidelijk verschil tussen de cohorten. Het aandeel leerlingen dat een diploma haalt op het geadviseerde niveau binnen de zes jaar die ervoor staat was in cohort 2007/'08 hoger dan in de daaropvolgende cohorten (61% tegenover 54%). Bij basisschooladvies havo/vwo gebeurt het tegenovergestelde: in cohort 2007/'08 haalde 42% het geadviseerde niveau binnen de tijd die ervoor staat tegenover 44% in de daaropvolgende cohorten.

Figuur 3 Behaalde diploma's van leerlingen gestart in het VO in 2007/'08, 2008/'09 en 2009/'10, gevolgd tot in het achtste schooljaar, ten opzichte van bsa havo, havo/vwo en vwo

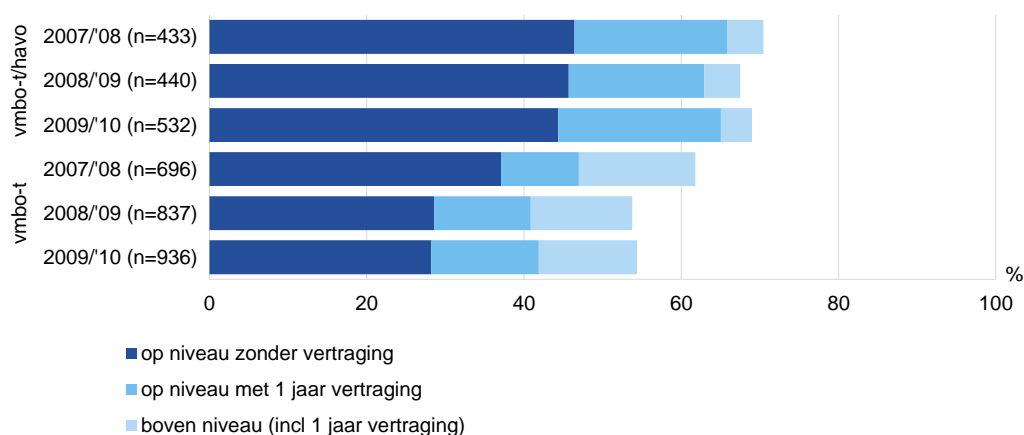

* Bij leerlingen op vwo geldt dat een deel van hen nog op de middelbare school zit in het achtste schooljaar. De leerlingen die twee keer zijn blijven zitten op vwo, zitten in de achtste klas van het vwo.

Vmbo-t: minder succesvolle schoolloopbanen, mogelijk vanwege aangescherpte exameneisen

Van de vmbo-t leerlingen die zijn gestart in het VO in schooljaar 2008/'09 en 2009/'10 heeft een kleiner deel een succesvolle schoolloopbaan dan van de leerlingen die zijn gestart in schooljaar 2007/'08 (54% tegenover 62%). Een verklaring zou kunnen zijn dat er vanaf 1 augustus 2011 [aangescherpte exameneisen](#) van kracht zijn.ⁱⁱⁱ De leerlingen van cohort 2007/'08 deden in schooljaar 2010/'11 examen en hadden hier dus nog niet mee te maken. Bij de leerlingen vanaf cohort 2008/'09, die in de jaren daarna examen deden, speelde dit wel een rol. Ook [landelijk](#) zien we in schooljaar 2011/'12 minder goede examenresultaten bij vmbo-t.^{iv}

Figuur 4 Behaalde diploma's van leerlingen gestart in het VO in 2007/'08, 2008/'09 en 2009/'10, gevolgd tot in het achtste schooljaar, ten opzichte van bsa vmbo-t en vmbo-t/havo

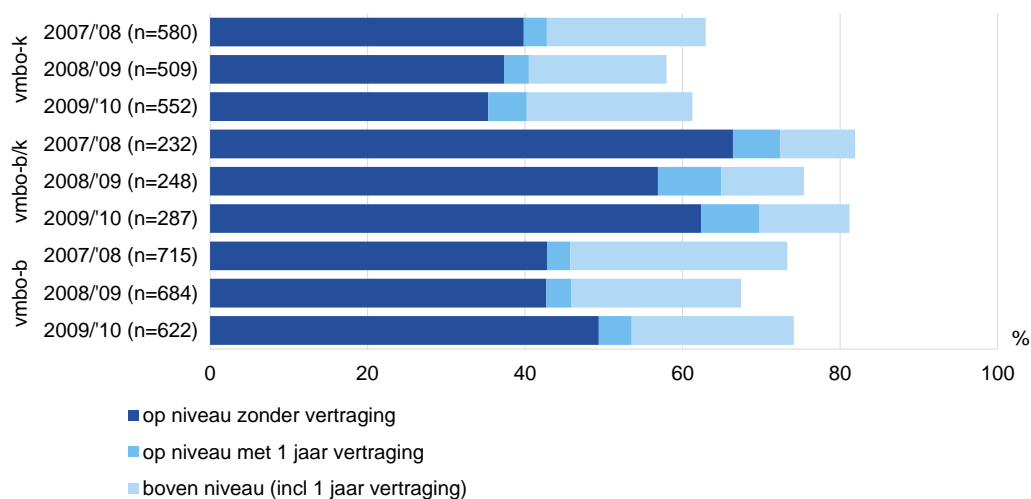

Vmbo-b/k: minder vmbo-k leerlingen halen zonder vertraging diploma

Bij leerlingen met basisschooladvies vmbo-k haalt door de drie jaren heen een kleiner deel het geadviseerde niveau binnen de vier jaar die ervoor staat. Dit daalt van 40% in cohort

2007/'08 tot 37% in 2008/'09 en 35% in 2009/'10. De groep die er een jaar langer over doet lijkt iets toe te nemen, van 3% in cohort 2007/'08 tot 5% in cohort 2009/'10.

Figuur 5 Behaalde diploma's van leerlingen gestart in het VO in 2007/'08, 2008/'09 en 2009/'10, gevolgd tot in het achtste schooljaar, ten opzichte van bsa vmbo-b, vmbo-b/k en vmbo-k

Colofon

Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS)
 Oudezijds Voorburgwal 300
 1012 GL Amsterdam
 Telefoon 020 251 0333
 algemeen.ois@amsterdam.nl
 www.ois.amsterdam.nl

Auteurs: Merel van der Wouden MSc en Joeke Kuyvenhoven MSc
 Opdrachtgever: Onderwijs, Jeugd en Zorg (OJZ)

ⁱ <http://www.ois.amsterdam.nl/nieuwsarchief/2015/twee-derde-van-de-amsterdamse-middelbare-scholieren-heeft-een-succesvolle-schoolloopbaan>

<http://www.ois.amsterdam.nl/nieuwsarchief/2013/na-vijf-jaar-middelbare-school-61-van-de-leerlingen-op-geadviseerd-niveau>

ⁱⁱ De groep leerlingen die valt onder de 8% die (nog) geen diploma hebben gehaald in Amsterdam bevat ook leerlingen van wie we niet met zekerheid kunnen zeggen of ze al dan niet een diploma hebben gehaald. Aangezien we een databestand gebruiken van de gemeente Amsterdam kan het zijn dat een deel van deze leerlingen buiten de regio Amsterdam een diploma heeft behaald.

ⁱⁱⁱ <http://www.examenblad.nl/onderwerp/aangescherpte-exameneisen-in-het/2012>

^{iv} <http://statline.cbs.nl/>